Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 282. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ЖОВТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 282. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, OCTOBER 23, 1952. VOL. LX

ВЕЛИКІ МАСИ НАРОДУ ВІТАЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА ПІД ЧАС ЙОГО ПОДОРОЖІ

Перший день нової передвиборчої подорожі президента Трумана, який переїхав стейт Ню Джерзі і частину Пенсилвенії з промовами для оборони своєї адміністрації і підтримки для демократичного кандидата Адлея Е. Стівенсона, позначився увагою великих народних мас, що хотіли його бачити та послухати його промов. Кореспонденти, які їдуть у президентському потязі завважують, що всюди, куди президент переїздив, здвиг народу був більший ніж під час поїздки ген. Двайта Д. Айзенгавера. У важливіших осередках він виголошував коротші й довші промови, у яких критикував Републіканських противників, підносячи водночас заслуги Демократичної партії для добра Америки й населення. У Джерзі Ситі Труман закинув республіканцям „велику брехню" в тому, що вони виходять з закидом проти адміністрації, наче б вона потурала комуністам. У Филаделфії, де він виголосив найдовшу промову перед ратушею, Труман закинув республіканцям, що на випадок вибору Айзенгавера, вони покінчать з теперішньою системою розподілу прибутків між широкі маси населення і зосередять свою увагу на „відконцентрацію капіталів" у руках „спеціяльних інтересів". У Потсвіл, в Пенсилвенії він доводив, що кількість мільйонерів в Америці маліє, а за те росте добробут робучого народу, а в Вілмінґтон, у стейті Делевар, він пригадав, що найважливішим завданням нової адміністрації у Вашинґтоні буде боротьба за втримання світового миру.

Айзенгавер вимагає „правди в політиці"

Бостон. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер, зустрінувши в Бостоні 75-тисячний здвиг народу, використав нагоду, щоб розгорнути справу поборювання комунізму й підкреслити важливість „правди під час кампанії". „Якщо ми маємо перемогти в цій смертельній боротьбі з комунізмом, ми мусимо мати провід, який зможе об'єднати нас для осягнення великих цілей; провід, сильний морально і релігійно. Все, що найкраще серед американців, дасть відзив на цей заклик" — говорив республіканський кандидат на президента. При цій нагоді Айзенгавер розрахувався з своїми політичними противниками, демократами, пригадуючи, як то він поборював комуністів в Европі, „але не були це комуністи з Ялти або Потсдаму", як він казав. Потім він обговорив ще справу зрівняння громадянських прав і расової та релігійної толеранції, для якої то засади треба поробити зміни в іміграційнім законі Мек Каррана, заявляв генерал. — В стейтах Нової Англії обіцяв Айзенгавер майбутність серед добробуту і заявив, що теперішня його кампанія має на меті запевнити працю для всього населення.

Обидва кандидати за втримання миру через порозуміння з вільними націями

Ню Йорк. — На кінцевій сесії Форуму, улаштованого щоденником „Н. Й. Геральд Трибюн", промовляли обидва кандидати на президента Злучених Держав. Ген. Двайт Д. Айзенгавер явився особисто, а губ. Адлей Е. Стівенсон говорив через телефон, одначе його голос був посилений голосником. Обидва промовці заявилися за потребу постійної американської допомоги іншим вільним країнам в поширеній на світові розміри боротьбі проти комунізму і обидва обговорювали потреби економічного розвитку зубожілих країн. Стівенсон підкреслював, що „Америка перейшла на шлях проводу, єдиного в теперішньому часі і то такого, що накладає на нас єдину відповідальність". Для осягнення наших цілей нам треба надіятися на „чесне роззброєння" колись у майбутності, одначе до того часу вільні країни мусять залишитися сильні мілітарно, щоб вжити сили, якщо зайде потреба, заявляв губернатор, якого промова, передана з Шікаґо, тривала 15 хвилин.

Ген. Айзенгавер, пригадавши про недавній Дев'ятнадцятий комуністичний конґрес у Москві, ствердив, що в його резолюціях міститься „численні перестороги для вільного світу", пригадуючи одночасно, що „російська комуністична імперія" вже прийшла у силу після останньої війни „через зручне, аґресивне і безоглядне ведення холодної війни", під час якої 600,000,-000 народу попало в комуністичну неволю і що совєтські володарі готові розбити господарчі системи вільних країн та „вдертися до них, щоб їх вимордувати". Для зараджения лихові Айзенгавер вичислив кілька позитивних засобів, як: оживлену програму порозуміння з іншими вільними народами, включаючи й те, що необхідно потрібне для економічного співдіяння; плян координації різних вашинґтонських аґенцій, що працюють у закордонній ділянці і т. п.

ЛУЇС ГРОЗИТЬ СТРАЙКОМ ШАХТАРІВ АЖ ДО ПРИЗНАННЯ ПІДВИШКИ

Вашинґтон. — Голова юнії вуглекопів, Дан Л. Луїс, заявив, що 375,000 шахтарів м'якого вугілля не повернуться до праці, доки не дістануть повної денної підвишки платні на $1.90, яку їм признали підприємці, а яку обмежила Рада Стабілізації Платні на 20 відсотків. Луїс назвав це „крадіжкою 40 центів денно" з грошей, призначених на молоко для дітей. Він написав гострого листа в цій справі до предсідника товариства вугільних підприємців, Гарі Мозеса, у відповідь на його предложення, щоб шахтарі прийняли підвишку на 1.50, яку запроектувала Рада Стабілізації Платні. Луїс відповів, що шахтарі мають контракт і надіються, що підприємці придерживатимуться... стосуються до умов. При цій нагоді голова шахтарської юнії висловив докір на адресу голови Ради Стабілізації, Арчібалда Кокса, називаючи його „малим гарвардським професором", а членів ради, що голосували проти повної підвишки „прислужниками Красвого Товариства Виробників". Про саме вирішення Ради Стабілізації Платні Луїс висловився, що це ніщо інше як „уневажнення засади збірних переговорів і заступлення її примусовим посередництвом, яке має на меті перемінити американських громадян на невільників". Голова шахтарської юнії заявив, що юнія не зголосить апеляції, бо це належить до підприємців.

„ВСЕ, ЩО ПАНІ СКАЖЕ!"

Ген. Двайт Айзенгавер, республіканський кандидат на президента країни, з помітною увагою слухає слів фільмової артистки Розелінди Россел, яка, як його велика прихильниця, радить йому, правдоподібно, як виграти вибори.

АЙЗЕНГАВЕР „НЕ ЗАБУДЕ" УКРАЇНИ

Ню Йорк. — „Ціллю мого життя завжди була оборона рівних прав для всіх людей, не зважаючи на їхню краску чи походження. Я теж знаю, що ваші рідні є в страшній неволі за залізною заслоною. Ми ніколи не можемо обернутись до них спиною, бо тоді історія обернулася б спиною до нас. Воля і мир є неподільні і вони можуть бути тільки для всіх, або для нікого!" — Це твердження ген. Двайта Айзенгавера, республіканського кандидата на президента З'єдинених Держав, яке він висловив представникам національностевих груп в Ню Йорку, у вівторок 22-го жовтня ввечорі. Зустріч Айзенгавера із національностевими групами влаштував Все-Американський Комітет Републіканської Парії. Між приявними найчисленнішу групу становили українці, викликуючи нескривану заздрість між іншими. Ген. Айзенгавер зустрів представників національностевих груп в готелю Комодор безпосередньо після приїзду з Бостону, і хоч на той вечір він мав безліч інших занять, проте він віддав приблизно годину часу, щоб повторити своє запевнення поневоленим народам, відфотографуватись з кожною групою окремо та перекинутись кількома словами з поодинокими людьми. Українська група, якою проводив голова українського відділу в стейтовому республіканському комітеті адв. Михайло Пізнак та в якій було багато відомих громадян, заспівала Айзенгаверові „многая літа", а на завваґу редактора „Свободи", щоб генерал не забував про „бідну Україну", Айзенгавер, міцно стискаючи йому руку, з питомою йому рішучістю запевняв: „Я напевно не забуду!"

Стівенсон накреслив шлях для стримання большевизму

Шікаґо. — Демократичний кандидат на президента ЗДА, Адлей Е. Стівенсон, у своїй черговій промові до людей „при домашнім вогнищі" доводив, що Демократична партія перевела Злучені Держави крізь „людяну революцію без ненависти й пролиіву крови" і запевняв, що повторення цього „чуда" по цілому світі дає найкращу розв'язку на виклик комуністів до поширення свого імперіялізму. Він твердив, що демократи сполучили „силу з вірою", щоб розв'язати економічні й політичні проблеми" які республіканська стара ґвардія занедбала розв'язати „чи то тому, що не хотіла цією справою займатися, чи тому, що не мала віри в майбутність". Стівенсон заявив, що підхід до цих проблем в Злучених Державах впродовж останніх двадцяти років був саме таким, який зможе покласти кінець загрозі російської експансії і принести стабілізацію та мир у світі. Він пригадав, що вільні народи мусять вдарити в „основні корені" світових лях, а саме „в нужду, неуцтво і політичну нестійність". Він дальше звертав увагу, що „велика частина відповіди лежить у товарообміні". Американці, казав губернатор, мусять рахуватися з фактом, що вони станули віч-на-віч революції по цілому світі й вони мусять знати, що неможливе „спинити бунтарські ідеї багнетами, тільки кращими ідеями". Тому у світі треба поширити американську систему життя на доказ, що значить правдива воля, міркував Стівенсон.

94-тий Відділ У.Н.С. в Гемтремк відсвяткував свій Ювілей

Гемтремк, Міц. — Минулої неділі, дня 19-го жовтня, 94-й Відділ Українського Народного Союзу, Т-во ім. Маркіяна Шашкевича, врочисто відсвяткував 35-літній ювілей свого існування та праці для свого народу. Розвиток того відділу характеризують подані в ювілейній програмці числа. Відділ створили 15 свідомих громадян в останній день грудня 1916-го року, а сьогодні він нараховує 1045 членів. Касові приходи Відділу за 35 років виносять 231,954 долярів, поважна частина з чого пішла на народні цілі та на допомогу своїм членам. Ювілейні святкування складались із Служби Божої в місцевій церкві, із Святочної Академії та ювілейного бенкету. Головний уряд УНСоюзу репрезентував на тих святкуванням головний секретар Григорій Герман, що теж виголосив святочну промову на Академії, підкреслюючи, що свої успіхи Відділ завдячує наполегливій праці своїх членів, вірних ідеалам патрона Від. Маркіяна Шишкевича. На дальшу програму академії, яку відкрив М. Шаран а закрив Євген Зубальський, склались співи та декламації. Під час бенкету, що його відкрив молитвою всч. о. Шмондюк, промовляли, крім головного секретаря п. Германа, головний контрольор УНС д-р А. Кібзей, головний радний Володимир Дідик, представники інших місцевих відділів УНС п. Головчак та п. Кізел, як теж представник ОДВУ п. Горин і представниці відділів СУА пані Стельмах і Козаченко. Бенкетом проводив Володимир Крушельницький.

ФРАНЦУЗИ ДОМАГАЮТЬСЯ СУДУ НАД КОМУНІСТАМИ В ПАРЛЯМЕНТІ

Париж. — Французький уряд звернувся до Національної Асамблеї з домаганням скасувати парляментарну недоторканість у відношенні до п'ятьох комуністичних членів Асамблеї, щоб можна було поставити їх під суд за „фізичний і моральний саботаж проти Франції та її збройних сил і оборони." В довгому меморіялі в цій справі, підписаному міністром оборони Рене Плевеном, наводиться цілу низку фактів та цитується цілий ряд документів, зокрема пресових статтей, публічних заяв і таємних комуністичних документів, з яких недвозначно виходить, що комуністичні члени парляменту роблять все можливе, щоб підірвати національну оборону країни та її військову могутність. Міністер Плевен вніс домагання з доручення уряду та військового трибуналу в Парижі, який розглядає цю справу. Обвинувачення скеровані проти п'ятьох комуністичних членів Асамблеї, з Жаком Дуклосом, діючим головою комуністичної партії на чолі. Текст меморіялу роздано всім членам парляменту. — Обвинувачені комуністи негайно проголосили свій меморіял, заявляючи, що всі ті обвинувачування проти них є „політичним заходом", щоб позбавити їх „парляментарного права висловлювати публічно свої погляди".

Очікують вияснень французького прем'єра в справі европейської армії

Париж. — Вже сьогодні або завтра тут відбудуться наради французького уряду в справі передачі договору про европейську армію під загальну дискусію в Національній Асамблеї. Підчас нарад прем'єр Піне мав би скласти заяву, яка розвіяла б всякі сумніви щодо його становища в цій важливій справі і потвердила б його повну підтримку закордонної політики міністра закордонних справ Роберта Шумана, головно щодо договору про европейську армію з участю Західної Німеччини. Наради відбудуться у зв'язку з критикою того договору, яку публічно висловлює президент Асамблеї Еріо. Партія народних республіканців, до якої належить міністр Шуман, видвигнула підозріння, що прем'єр Піне є „в змові" з Еріом і тому домагається його вияснень, загрожуючи відступленням від урядової коаліції, що дало б в результаті нову кризу уряду.

Соціялістичний Інтернаціонал домагається об'єднання Німеччини

Медіолян, Італія. — Соціялістичний Інтернаціонал на закінчення своїх нарад в цьому місті ухвалив резолюцію, закликаючи уряди З'єдинених Держав, Британії, Франції і Совєтського Союзу, щоб вони скликали чотиродержавну конференцію, на якій вирішено б справу об'єднання Німеччини та мирового договору з нею. В резолюції вказано, що таке об'єднання повинно наступити після вільних виборів в цілій країні, що мали б відбутися під міжнародною контролею. В іншій резолюції соціялісти заявляють, що загрозу для кожної поодинокої вільної країни вони вважають за загрозу для всього вільного світу.

Американська допомога закордонним країнам висотою 35 більйонів

Вашинґтон. — У черговому числі офіційної публікації департаменту торгівлі видруковано виказ видатків ЗДА на поміч закордонним країнам за останні сім років. Виявляється, що за цей час ЗДА видали закордон як поміч або як позики 35 більйонів долярів, себто 11,3 відсотки загального, за той час, федерального прибутку, який виносив 308 більйонів долярів. Серед видатків на поміч іншим країнам знаходиться 1 більйон і 91 мільйонів, що були витрачені на поміч Совєтській Росії та іншим країнам, що тепер вже не підтримують приязних зносин з ЗДА, і які отримали поміч в перших роках по закінченні другої світової війни.

Лейбуристи не йдуть на принади Бевана

Лондон. — Аню́рін Беван скликав збори своїх прихильників, послів до парляменту, на які запросив і всіх членів соціялістичної опозиції. Але прихильники провідника соціялістичної більшости, бувшого прем'єра Етлі не прийшли на ці збори, бо не дали себе зловити на Беванівську принаду. А ця принада виявилася в тому, що „беваністи" не виступали проти більшости своєї партії, тільки дискутували над загальними справами в такий спосіб, немов би це робила більшість їхньої партії. 23 жовтня мають зібратися всі соціялістичні посли на наради, на яких Етлі має поставити внесок, щоб Беван розв'язав свою групу „партію в партії", та щоб перестав атакувати членів більшости. Коли б ця резолюція не дістала більшости соціялістичних послів, ст Етлі задумує залишити провід партії та передати його не Беванові, тільки Моррісонові. Коли б прийшло до компромісу, то прихильники Бевана дістали б місця в керівнім партійнім комітеті та в той спосіб могли б впливати на партійну політику. Прихильники Бевана твердять, що вони здійснюють чисто партійну політику, хоч в дійсності вони в великій меншості між парляментарними соціялістичними послами. Досі не видно, щоб яканебудь з двох противних груп хотіла зректися свого становища.

Сенатори Айвес і Ґрін промовлятимуть на Маніфестації УПА в Ню Йорку

Ню Йорк. — З Громадського Комітету для вшанування 10-ліття УПА повідомляють, що на великій маніфестації з цього приводу в Ню Йорку, яка відбудеться вже в найближчу неділю, 26-го жовтня о год. 1.30 пополудні в Мангеттен Сентер при 34-тій вулиці, виступлять з промовами сенатори Ирвінґ Айвес з Ню Йорку та Теодор Ґрін з Ровд Айленд, обидва відомі прихильники української визвольної справи. З українських промовців, як уже згадувано, виступлять адвокати Михайло Пізнак і Степан Ярема, учасниця рейду УПА в Західну Европу п-ні Ярослава Турянська, полк. УПА Ю. Калина та учасник рейду УПА Е. Несторук. Маніфестацію, яка має теж велику мистецьку програму, відкриє голова Громадського Комітету полк. Р. Долинський. Комітет і його поодинокі комісії вже завершують підготовку до маніфестації, включно з відповідними декораціями залі. У зв'язку з маніфестацією пороблено цілу низку заходів для популяризації ідей боротьби УПА, друкуючи відповідні матеріяли в пресі, влаштовуючи виставки і т.п. Сама маніфестація заповідається як одна з найбільших в останніх часах, так своєю програмою, як і участю публіки.

АМЕРИКА ПЛЯНУЄ НОВУ АКЦІЮ В О.Н. В СПРАВІ КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Уряд З'єдинених Держав плянує почати негайно цілий ряд нових заходів в Об'єднаних Націях для вияснення положення та дальшої акції в Кореї. Сьогодні повідомлено, що державний секретар Дін Ачесон приготовляє окрему резолюцію, на підставі якої Генеральна Асамблея мала б потвердити і апробувати американське становище на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї. Резолюція мала б бути внесена до Політичного Комітету Генеральної Асамблеї вже сьогодні або завтра. На підставі тої резолюції Генеральна Асамблея, зглядно її президент Лестер Б. Пірсон, мав би теж звернутись із закликом до північних корейців та китайських червоних, щоб вони погодилися на аліянтські передумови перемир'я. Коли б цей заклик не дав бажаного результату, тоді американська делеґація плянує в дальшому часі внести нову резолюцію, яка уповноважнювала б аліянтів в Кореї продовжувати таку акцію, яку їхнє командування вважає за необхідну для закінчення війни. На вчорашній сесії Генеральна Асамблея рішила майже одноголосно, бо тільки проти п'ятьох совєтських голосів, — встановити безсторонню комісію, яка розглянула б повторювані від деякого часу комуністичні брехні, що Америка веде бактеріологічну війну в Кореї та в Китаю. Кілька хвилин раніше Асамблея такою самою більшістю голосів відкинула совєтські домагання, щоб перед Генеральну Асамблею покликати північно-корейських і комуно-китайських представників, які мали б дати „докази" проти Америки. При цьому дипломати звертають увагу на куріозність цілої справи, бо це Америка, проти якої видвигається обвинувачення, домагається міжнародного і безстороннього розслідження обвинувачення, тоді, коли комуністичний бльок, який обвинувачення видвигає, є проти того, щоб їх розсліджувати.

Аліянти відбили нові комуністичні атаки в Кореї

Токіо. — Південно-корейські війська на центральному секторі фронту відбили вчора два нові запеклі наступи комуністичного ворога на гірські позиції на північ від місцевости Кумгва в районі „залізного трикутника". Червоні в силі приблизно двох полків почали наступ з двох боків, але були відбиті в рукопашних боях впродовж двох годин. Аліянтське командування вважає, що ця нова комуністична атака мала на меті випробувати силу аліянтських позицій в тому місці, — приготовляючись до ширшої акції. Ворог поніс великі втрати. На інших ділянках фронту боєві дії обмежувались тільки до патрульної акції та до артилерійської перестрілки.

Китайські комуністи хочуть англійських машин

Лондон. — Червоні китайці стараються купувати машини та деяке устаткування в Англії, хоч ті товари заборонені на вивіз до Совєтами контрольованих країн. Але представник Торговельної Палати заявив, що Англія не змінить свого становища і не продаватиме Китаєві тих товарів, які заборонили вивозити до комуністичних держав. Із Китаю прийшли замовлення на хемікалії та на текстилії в висоті $11,200.000 і ті товари Англія зможе продати Китаєві, бо вони незаборонені ембарґовою листою. Але Англія не зможе здійснити китайського замовлення на копальняні машини та електричне устаткування, бо ці товари належать до тих, що важливі для воєнних цілей. Дехто гадає, що ці китайські замовлення — це наслідок московської конференції, але з Лондону дають вияснення, що багато замовлень надійшли з Китаю ще перед конференцією в Москві.

Чіянґ шукає допомоги у закордонних китайців

Тайпеї, Формоза. — Тут закінчилася сьома Краєва Конвенція національної китайської партії т. зв. Куомінтаґу, на якій ґенераліссімус Чіянґ закликав китайців, дома і закордоном, створити опільний фронт „проти комунізму і совєтського імперіялізму" Після закінчення цієї конвенції розпочалися десятиденні наради Конференції для справ закордонних китайців. Чіянґ взивав закордонних китайців, щоб вони об'єдналися для господарських санкцій проти комуністичного Китаю, та щоб бойкотували комуністичні елементи в своїх власних середовищах. На цю конференцію приїхало 250 представників із 26 китайських спільнот в Азії, Африці, Европі та в обох Америках.

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА РОБИТЬ ПІДГОТОВКУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ АРМІЇ

Бонн, Німеччина. — Уряд Західної Німеччини та його аґенції, сподіючись, що договір про европейську оборонну спільноту з участю Німеччини буде ратифікований заінтересованими країнами, вже почав підготовку до організації німецької національної армії, що мала б бути складовою частиною европейської армії. Ядром нової німецької армії мали б бути добровольці з-поміж колишніх німецьких вояків і старшин. Ціла армія мала б виносити 548,000 вояків, крім теперішніх 80,000 членів поліції та 20,000 прикордонної сторожі. Армія складатиметься з 360,000 сухопутніх військ, поділених на 12 дивізій та окремі допомічні частини, а дальше з 80,000 вояків авіяції, що розпоряджали б 1,300 літаками, і вкінці з 18,000 моряків, що обслуговували б воєнні кораблі, з тонажем обмеженим до 1,800 тонн кожний. В складі сухопутньої армії, на всіх 12 дивізій, було б 4 панцерні дивізії, кожна в силі 12,000 вояків і 280 танків. Кожна дивізія матиме німецького команданта, але загальне командування, як і склад дивізійного командування, будуть мішані та складатимуться з поодиноких европейських національностей. Хоч договір про цю армію може бути ратифікований всіми країнами найскоріше з початком наступного року, німецькі спеціялісти вже розроблюють подрібні пляни організації тої нової збройної сили, що дає надії на військову карієру багатьом молодим німцям.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЄТИ В АМЕРИЦІ

Ми вже нераз чули в промовах урядових осіб, включно з президентом країни, якою великою і небезпечною є комуністична загроза. Але ще ніколи не було офіціяльного оформлення, чим є властиво Комуністична партія в Америці, до чого вона змагає, для чийого й якого добра працює і хто нею керує. Лише тепер заговорила про це у своєму звіті комісія Ради Контролю Підривних Діянь, яка досліджувала цю проблему два роки, переслухуючи найкращих знавців комуністичних затій, в тому і визначних бувших комуністів.

Комісія ця шукала фактів і тільки на підставі знайдених фактів прийшла до певних висновків, а в першу чергу до того, що Комуністична партія в Америці служить інтересам чужої країни та повинна зареєструватися в Генерального Прокурора Злучених Держав, згідно з вимогами Акту про внутрішню безпеку з 1950 року, відомого як закон МекКерена (бо автором його був сенатор Пет МекКерен, демократ з Невади). Реєстрація вимагана тому, що Комуністичну партію треба вважати „революційним рухом, яким керують закордонні чинники".

Звіт аналізує докладно підривні діяння Комуністичного Інтернаціоналу та тісний зв'язок між ним і Комуністичною партією в Америці. Він доводить, що Комуністична партія в Америці була від самих початків свого оснування аж по сьогоднішній день тільки „маріонеткою Совєтського Союзу", який нею проводив, її виховував і контролював, а до певної міри теж і фінансував. Вишколені в Школі Леніна в Москві американські комуністи, по повороті до Америки здійснювали тут те все, чого навчилися в Москві. Тісний зв'язок з Москвою та підлеглість їй не переривались теж тоді, коли Кремль формально розв'язав Комуністичний Інтернаціонал. Наприклад програма Комуністичного Інтернаціоналу з 1949 року вивчалась в Америці на комуністичних курсах, як авторитетні цілі комуністичного світового руху. Комуністична партія в Америці черпала завжди силу з Москви, якій вона була безапеляційно підпорядкована і виконувала сліпо її прикази. Вона теж жила надією на „той день, коли зможе завести диктатуру пролетаріяту в Злучених Державах". Підштовхувана постійно Совєтським Союзом вона „безупинно змагає до цього, щоб Злучені Держави стали Совєтською Америкою".

Ми згадали коротко тільки про найголовніше з звіту комісії Ради Контролю Підривних Діянь, бо те, про що ми згадуємо, як і те, що поминаємо, аж надто добре відомі нашим читачам не віднині. Важливий тут офіціяльний характер звіту, а ще важливіші консеквенції, коли б той звіт був затверджений Радою, а потім і Верховним Судом Злучених Держав, де ця справа остаточно опиниться. Бо в такому випадку Комуністична партія мусіла б себе зареєструвати, подати спис своїх членів, а ті знов, як члени підривної організації, не могли би займати урядові становища, користуватись американськими пашпортами і т. п.

Бувший конґресмен Маркантоніо, відомий з своїх симпатій до комуністів, який боронив Комуністичну партію, назвав переслухання комісії та її звіт „брудною політикою", що мала б тепер доказати виборцям, що демократи ще краще „полюють на відьом", як республіканці. Та воно так не є. Навіть завзяті вороги закону МекКерена признають, що коли мова в звіті про зрадницьку роботу Комуністичної партії в Америці, то вони з ним погоджуються. Нині американці вже знають, що членів Комуністичної партії обов'язує льояльність Москві, а не Вашинґтонові. Можна хіба дивуватися тільки тому, чому так довго треба було ждати, щоб уряд поставився серйозніше до комуністичної загрози в світі, а теж до боротьби з комуністами в цій країні.

Дорібок, що імпонує

Американська увага до української справи йде виразно в двох напрямках. З одного боку американці інтересуються тим, що можна б назвати політичною акцією американських українців в користь поневоленого українського народу, а з другого боку вони приділюють велику увагу конкретним організаційним, культурним, господарським та іншим досягненням американсько-української спільноти. У першому випаду, американська увага подиктована загальним міжнародним положенням та провідною ролею Америки в теперішньому світі, в в другому випадку американцям, як і кожному з нас, імпонують конкретні досягнення. Ця американська увага і заінтересування українськими проблемами і досягненнями себе взаємно доповнюють, взаємно себе піддержують і збільшують, здобуваючи нових і переконаних приятелів для загальної української справи, що тепер зводиться до визволення українського народу та признаня йому місця між народами світу, як рівному між рівними.

На всіляких наших імпрезах, в промовах, газетних статтях та в інших виступах ми дуже часто чванимось американськими голосами і відгомонами про Україну, її боротьбу, про вартість українського народу і т. п. та приписуємо це переважно тому, що називаємо нашою „політичною акцією". Це відповідає правді, але в цих наших розмовах і покликуваннях на „політичну акцію", ми дуже часто забуваємо, що вона не мала б і половини тих успіхів, якщоб за нею не стояли наші конкретні досягнення. цей наш великий організаційний, культурний та господарський дорібок, на суму якого склались труд і праця муравлиної і щоденної праці багатьох тисяч людей впродовж вже майже трьох наших поколінь в Америці, не кажучи вже про таку самозрозумілу річ, що теж і без тих досягнень і без того дорібку ціла наша політична акція не мала б своєї бази.

Немає сумніву, що тим найбільшим дорібком американських українців в організаційній, культурній, господарській та загально-громадській ділянках є Український Народний Союз, з його вже 60-ти річною історією, з його вже понад 68 тисячами членів та 14 мільйонами майна. В останньому часі відбулася низка місцевих Союзових імпрез в поодиноких більших і менших осередках українського поселення. Згадати б тільки про Форд Сити, Шікаґо, Дітройт, Клівленд та цілий ряд інших місцевостей. В усіх випадках і після кожної такої імпрези місцева американська преса звертає увагу насамперед на цей конкретний дорібок, що ним є Український Народний Союз і використовує його як арґумент для підтримки української визвольної справи. Організація, що нараховує пів тисячки своїх відділів по цілій Америці, що об'єднує понад 68,000 членів, що має не тільки 14,000,000 майна в грошах, але величезні мільйони в своїх домах та інших вартостях, це дорібок, що імпонує кожному і переконує сильніше, від найпалкіших слів і закликів. Більшість з нас навіть не здає собі справи з того, що за всіми більше чи менше коньюнктуральними успіхами — так сказати б — чистої політичної акції американських українців в користь визволення українського народу криється власне той конкретний український дорібок на американській землі, Український Народний Союз, що — до речі — є не тільки арґументом сам по собі, але й двигає головний тягар громадської роботи та жертвенности на народні цілі.

Український Народний Союз, як конкретний дорібок трьох американсько-українських поколінь, імпонує американцеві і відповідно наставляє його в користь української визвольної справи. Тому теж і ми ще більше піднесемо акції тої справи в Америці та ще тільки збільшуватимемо увагу американців до неї, пропорційно до того, як збільшимо Український Народний Союз. Кожним новоздобутим членом для Українського Народного Союзу ми тим самим даємо новий вклад в українську справу, не кажучи вже про інші загальнонаціональні користі з росту і розвитку такої організації. Логічно, теперішню кампанію Українського Народного Союзу для приєднання нових членів можна оправдано вважати рівночасно підтримкою української справи на важливому американському терені.

Мирослав Прокоп

В десяті роковини УПА

Коли майбутній історик розглядатиме ролю Української Повстанської Армії в модерній історії України, він без сумніву прийде до переконання, що у випадку УПА йдеться про якісно новий, до 40-их років XX сторіччя незнаний феномен у визвольній боротьбі українського народу. Оригінальність і новість цього явища знаменується не тільки фактом того, що творці УПА, отже в свій час, невеличкий відносно гурт учасників українського визвольного руху, мали відвагу, без будь-якої помочі з зовні, почати організувати боротьбу проти могутньої тоді німецької імперії і це тоді, коли, без більшого спротиву, під її ударами впали модерні европейські держави. Оригінальність ця не заключається також тільки в тому, що боротьбу цю рішилась УПА продовжувати проти переможної повоєнної російської імперії, маючи для того, в силово-об'єктивному відношенні, дуже невеликі шанси. УПА, натомість, небуденна перш усього самим своїм характером, своїми моральними заложеннями, програмою боротьби, її стилем, врешті самою політичною концепцією, що її вона видвигнула і реалізувала і завдяки якій стала реальним, вповні незалежним чинником української організованої сили в Україні в 40-их роках і нею є в поважному відношенні досі.

А все таки, як мало сьогодні зрозуміння того факту серед українців, що живуть по цей бік залізної заслони! Не тому, що еміґрація не має об'єктивних критеріїв оцінки УПА. Між іншим, роля УПА визначується й тим, що творячи українську історію боротьби у найважчих умовах, що їх колинебудь приходилось перебувати нашому народові, вона зуміла пробити залізну заслону і довести до відома зовнішнього світу про своє існування. В цей спосіб на еміґрації знайшлись сотні примірників різних документів боротьби, журналів, брошур, листівок, творів мистецтва й літератури, в тому кільканадцять праць, що своїми ідеями і поземом могли б рівнятися з аналогічними еляборатами на заході та є кращим причинком до розвитку сучасної української політичної думки.

Тим не менше в еміґраційних умовах як досі, положено в оцінку УПА незвичайно мало із тих елементів, що для неї найбільш характеристичні. Основну студію того соціяльно-політичного явища, що, як не як, у переважаючій мірі визначило б характер визвольної боротьби українського народу останнього десятиріччя, явища, якого героїка, благородні ідеї, політична плятформа та конкретні дії нераз здобувають признання на заході, заступлено на еміґрації дуже часто апріорною, примітивною ворожістю або святочним ентузіязмом, що з роками переходить в полиняну дешевизну, якої так багато серед кожної еміґрації. Одне й друге створює в стороннього глядача доволі скривлений образ УПА.

Автім питання вірного образу УПА, це не тільки питання правильної її оцінки в аспекті її позиції в історії української визвольної боротьби. УПА це не тільки минуле, не тільки історія, але також дійсність. Існуюча сьогодні, хоч безперечно в інших формах як декілька років тому, реальна дійсність на українських землях. Це незалежний український фактор, що має відвагу і спроможності виявити незалежне українське слово і таку дію. Коли можливості того фактора сьогодні обмежені, то все ж таки разом з іншими формами існуючої на Україні боротьби, він творить те, що документує незламність прагнень українського народу до вповні незалежного життя. При тому, якщо йде про УПА, то водночас фактор організованої і керованої незалежної української політики в большевицькій дійсності.

Водночас питання вірної оцінки УПА це також питання її впливу на еміґрацію, питання того, яке місце серед еміґрації займуть ідеї і концепції УПА та її практична боротьба та наскільки з кожним днем і роком відривана від власного кореня еміґрація зможе духово оставати в органічній єдності з тією Україною, якої образ і обличчя вона на практиці з кожним днем розгублює. Це врешті питання того, наскільки практична політика еміґрації в користь української визвольної справи серед чужого світу буде справді ведена в духовій єдності з тим народом, якому вона має служити.

Автім якраз ідейно-програмове обличчя УПА і її політичні концепції з'ясовані в її документах, що знаходяться на еміґрації, можуть стати серйозним причинком для того, щоб розвиток еміґрації і її політичного мислення та дій формувати у правильному напрямі.

Бо, якщо йдеться про ідейно-моральну сторінку сучасної української визвольної боротьби, то чи героїка УПА з її доказами безприкладного геройства, не можуть стати серйозним елементом духового відродження еміґрації, зокрема її молодого покоління? Недавно приходилось нам читати на сторінках одного молодечого журналу на еміґрації про здогадну духову кризу української молоді 40-их років. А тимчасом навіть на основі доступних нам на еміґрації большевицьких матеріялів з України повоєнного періоду, можна пізнатися, що, напр., в ділянці мистецтва і літератури, українська молодь сорокових років виказує подивугідну нехіть до офіційного штампу і шукає стимулів для своєї творчости в українській давнині. Водночас тим, хто на еміґрації шукає кризи серед молоді України того часу, варто б познайомитися з мистецькими творами українського підпілля, а ще більше з його ділами на те, щоб пізнати, наскільки українська дійсність може спростовувати неодне еміґрантське уявлення.

Сьогодні чимало говориться про духове розгублення української людини. Безперечно, мілітарно-політичні потрясення останнього десятиріччя завалили також чимало дотогочасних ідолів в світогляді людини і то не тільки української. Але, чи здогадно розщеплена людина була б спроможна — говоримо про Україну — до героїчних подвигів, що на них здобувся український визвольний рух останнього десятиріччя? І не тільки він, але з ним весь український нарід у різних формах боротьби за своє незалежне існування? Чи була б така людина і такий нарід спроможні станути на змагання з терористичною потугою, перед якою зжахнулись і досі жахаються численні народи Европи?

Але ні тільки в ідейно-моральній площині УПА та її боротьба можуть вирішально вплинути на стан і розвиток української еміґрації. Це треба також сказати про саму політичну концепцію боротьби УПА та про її практичну політику. Поставлена на жахливий іспит історії в постаті боротьби своєчасно проти двох, а тепер одної імперії, УПА в жодному періоді за час свого існування не виказала найменших хитань в питанні принципових вимог української визвольної політики. Боротьба за незалежну українську державу проти всякого можливого поневолителя, також тоді, коли він дуже могучий і коли на зовні немає на кого спертися, стала принципом сучасного покоління українського визвольного руху, від якого він ніколи не відступив. УПА нав'язала до величніх традицій нашої боротьби 1917-их років, водночас однак вона і весь визвольний рух зберегли себе від політичних хитань і орієнтацій на сусідів, що в трагічних ситуаціях минулого були накидувані нашим попередникам. Тільки виразна боротьба УПА в періоді минулої війни проти обох займанців і сучасна боротьба проти Москви, врешті ясне становище у відношенні до всіх зовнішних сил в питанні української державної незалежности, забезпечують УПА і всьому визвольному рухові ту позицію, яку вони мають серед своїх і чужих.

Принциповість в питанні основної мети українського народу йде в УПА впарі з прогресивною програмою змісту майбутньої української державности, передові ідеали якої (програми) лучать найкращі елементи української традиції зі здобутками сучасного, в в цілому нав'язують тільки до органічних елементів нашої духовости, в основі відкидаючи всі ворожі тій духовості елементи, байдуже чи вони накидувані, нам в тридцятих, чи сімнадцятих роках нашого сторіччя, чи раніше. Ясно, що серед тих принципів та на тлі сучасної дійсности в Україні ідеї нефальшованої демократії і соціяльної справедливости є прапорними гаслами УПА. Сюди належать також ідеї гуманности й толеранції, ідеї співпраці з іншими народами, зокрема з сусідами, ідеї наладнання приязних взаємин з неімперіялістичною державою російського народу, ідеї рівноправности меншин тощо, що від перших днів постання УПА та розбудови українського визвольного руху в періоді минулої війни лягли в основу їх ідейного обличчя та здобули для них також серед інших народів СССР позицію прапороносця в боротьбі за побудову нового ладу на теренах сучасної російської імперії.

В такому аспекті перед нами мусить виринути в повній ширині справжнє, непідмальоване й незатемнене еміґраційними пристрастями обличчя УПА. Сьогодні ще далеко його серед української еміґрації немає. Але пізнання УПА, цієї справжньої УПА, повинно стати в час її десятиріччя одним з важливих завдань української еміґрації.

М. Глобенко

ЩО Ж ДАЛІ?

Останнім часом на сторінках українських часописів різних напрямків раз-у-раз порушується тривожне питання: що буде далі з українською вільною наукою? Питання це покищо лишається без відповіді. Однак життя владно вимагає, щоб наше громадянство звернуло на нього увагу.

Всім відомо, що українські науковці на еміґрації, за винятком дуже небагатьох, позбавлені змоги вести нормальну роботу за своїм фахом. Фізична здебільшого праця для заробітку, конче потрібного, щоб підтримати існування, забирає у них час і сили. Щоб написати статтю, підготувати доповідь на наукову сесію чи для ширшого кола громадян, наші вчені змушені надмірно напружуватися, жертвуючи сном і відпочинком, руйнуючи своє здоров'я. А тим часом перед українською наукою на еміґрації стоять великі завдання, виконувати які було б цілком можливо, коли б громадянство за це подбало, якби плянувало на майбутнє в ширших маштабах.

Та цим справа ще далеко не вичерпується. Треба думати за поповнення лав українських науковців молодшим поколінням. Потрібні підготовані люди, яким старші вчені передавали б свої знання, свої здобутки. Для дальшого існування й розвитку вільної української науки це є конечна передумова. З кожною новою втратою в українському вченому світі — а таких втрат ми останнім часом зазнали чимало — запитуємо: хто продовжить роботу в ділянці, яку покинув фахівець із іменем і досвідом? Відповіді нема. За це наша громада, не зважаючи на свій великий патріотизм, не подумала.

За залізною завісою стан української науки дедалі гіршає. Тепер ідеться не тільки про нищення окремих людей, не тільки про терор, що загрожує життю, особистій свободі, родині, добробутові науковця. Там створені обставини, які просто виключають із сфери дослідження все більше й більше фактів і явищ українського життя. Нема можливости для українця виявляти наукову ініціятиву. З-під ніг українського науковця системою урядових заходів вирвано ґрунт. Найважливіша ділянка українознавства — історія перетворена на суцільний фальсифікат. Якщо в попередні десятиліття вивчення історії України було утруднене неодмінною вимогою, перекручуючи факти, шукати скрізь „клясової боротьби", внутрішньої ворожнечі, то тепер цього далеко не досить. Вимагають фабрикувати схему, за якою виходило б, що з давніх-давен населення України й мріяло про опіку „старшого брата" і всі здобутки національного життя тільки йому завдячує. Це кінець-кінцем уже зробило так звану історію України в УССР частиною історії Росії, як це було за царських часів. Різниця лише в тому, що тоді український учений міг ще приватно працювати за своїми уподобаннями і щось надрукувати, а тепер про це не можна й думати.

Ліквідація історії України як окремої науки, що має свій самостійний об'єкт дослідження, згубно позначилася на всіх інших українознавчих науках. Примара обвинувачення в „буржуазному націоналізмі", в наслідуванні „схеми Грушевського" висить над кожним українським науковцем. Спотворено етнографічні досліди, що зведені тепер до таких тем, як „Ленін і Сталін в усній творчості українського народу"... В мовознавстві тривають далі заходи, щоб всіляко обмежити нормальний, повноцінний розвиток української літературної мови, триває дальша русифікація. З історії літератури за наказом згори викреслюються цілі періоди, під заборону потрапляють видатні діячі давнього і недавнього минулого. Забороняється виявлення української самобутности в літературній творчості, політичним злочином вважається вивчення зв'язків із процесом розвитку світової культури. Замість усього цього накину-

(Закінчення на стор. 3)

О. Г.

ЧЕРВОНИЙ СКЕТЧ У СЛОВАЦЬКОМУ ВИКОНАННІ

(До восьмої річниці комуністичного путчу на Словаччині)

(11)

— Це ви маєте на увазі в'язниці?

— Ні, тільки поправно-трудові табори, котрі, до речі, є „трошки" гірші від в'язниць...

— Ну, це ви даремно мене лякаєте! Я не зробив ніякого такого злочину, щоб попасти до... Як ви сказали.

— Поправно-трудові табори.

— Так, до поправно-трудових таборів...

— Як „не зробили ніякого такого злочину"?!! — вдаю я дуже здивовану. — Та ж ваша ненависть до інших національностей, особливо до національностей упосліджених, є страшним злочином!

— Це є мої особисті переконання!

— Пане, та зрозумійте ви, що в нас за переконання, які ідуть врозріз з комуністичною ідеологією караються ще гірше, як за вчинки.

— Хіба?

— Так.

— Але ж я нікому нічого не говорю!

— То про них догадаються... Окрім того, ця вся розмова — це не тільки переконання — це вже аґітація!

— Яка аґітація? Я ж своїх поглядів нікому не нав'язую!

Я зідхаю з виглядом безнадійности:

— З вами неможливо говорити, Сергію Михайловичу! Як ви страшно відстали в цьому прогнилому Заході від прогресивного життя!.. Ви думаєте, що для аґітації конечно потрібна перевернена догори дном бочка, на яку вилазить аґітатор, і сотні людей довкола нього? Це вже старе! Думка, висловлена в присутности тільки однієї людини, навіть коли та людина є вашою мамою, дружиною, чи дитиною — це вже аґітація!

— Добре, що ви мені це сказали, — пробує жартувати Сергій Михайлович, — надалі буду вже обережним.

— Ого! — починаю я його дражнити. — Тепер уже пропало! Згідно з засадами комуністичної моралі, ви відразу ж мусите тепер покинути роботу, піти до окресного уряду і покаятись. Це раз. По-друге, поминаючи вашу дружину, котра може до де-якої міри виправдатись незнанням російської мови, я, як тільки сюди прийдуть війська червоної армії, піду і заявлю на вас!

Сергій Михайлович рвучко випростовується і дивиться на мене з переляком і недовір'ям:

— Ви справді могли б це зробити? — питає тремтячим голосом.

— Не могла б, а мусіла б! Не донести про це — значить укривати злочин. А злочини, як ви самі вчора пригадували, треба змивати кров'ю... Чого ж би ваші злочини я мала брати на свою совість, коли в першу чергу ви мусите за них розплачуватись...

— Сергію, перестань уже дурниці плести! — з відчаєм вибухає несподівано жінка Сергія Михайловича.

Я дивлюсь на неї і ніяковію: бідна чешка перелякана на смерть, а в очах у неї повно сліз.

— Та ми ж тільки жартуємо з панею професоркою, — стишено говорить Сергій Михайлович.

— Досить! Перестань! Не хочу нічого слухати!.. Іди зараз додому: там треба качкам їсти дати. Забирайся!..

Сергій Михайлович покірно покидає лопату, складає в кошик рештки підвечірку і йде геть, а ми обоє працюємо деякий час мовчки.

— Тяжкий тепер час настав! — зідхає господиня.

— Ще не тяжкий, — відповідаю щиро, — але буде ще тяжчий...

— Що маємо тепер робити — не знаю...

— Хочете, щоб я вам порадила?

— А порадьте!..

— Тікайте звідси! Ми всі будемо тікати — тікайте й ви.

— А що будемо робити на чужині? Тут маємо свою хату...

— Наші люди також покидали хати і майно, бо життя дорожче!..

— Всі не можуть тікати.

— Правда, і в нас не всі втікали. Але ваш чоловік — еміґрант, і тому ви мусите тікати, бо потім буде пізно...

Господина зідхає. Я відчуваю, що мої слова її не переконали, але бодай заспокоїли: вона вже не боялася, що я на її чоловіка зроблю донос...

Два дні пополудні працювала я з жінкою Сергія Михайловича на городі, але господар уже ані жодним натяком не повернувся до драстичного питання. На другий день робота була скінчена. Чи то з природної доброти душі, чи з якихось інших міркувань мої працедавці заплатили мені за два кусники дня аж 40 корон, себто, принаймні вчетверо стільки, скільки звичайно, і вдвоє стільки, скільки коштувала викопана мною картопля. Але відмовлятися від грошей в такий скрутний час було попросту недоречним, і гроші я прийняла. Потім ходили ми ще до якихось багачів згрібати сіно і ще раз копати картоплю, та на тому всі можливості заробітків кінчалися.

Одного разу знову прийшов Сергій Михайлович і забрав мене і Зіну на допомогу в партизанській кухні, яка знаходилася в Ревуці. Однак, коли ми прийшли, то виявилося, що там робити абсолютно нема чого, бо кухар і його п'ятеро помічників не тільки дали собі раду з трьома банякам, а й сиділи самі без роботи. Ми вже хотіли вертатися, як нас затримав один з „куховарів" — зовсім молодий, інтеліґентний хлопець.

— Не спішіть, а то потім скажуть, що ви втекли. Ось пообідаєте з нами, поговорите, розкажете нам, як російська комуна виглядає. Однаково робити вам у школі нічого... Може ви голодні? От тут є кава, тут молоко, тут хліб, мармоляда — беріть, будь ласка...

Ми відмовляємося, бо дійсно щойно снідали.

— Так, — знову говорить наш хлопець, — от ви від комуни тікали і до комуністів потрапили!.. Шириться та зараза по цілому світі тепер... Ну, але ви не журіться, бо німці вже всього в 16 кілометрах звідси. Тепер будемо тікати від „русів" разом.

— Як? І ви? — дивуємося ми, чуючи такі дивні речі з уст „червоного партизана".

— І ми, — відповідає твердо хлопець. — Шкода мені тільки, що я не зможу при допомозі німецьких рук розплатитися з цими лайдаками, а то я б їм показав!..

Виявляється, що хлопець походить з багатої родини і сам є студентом другого року медицини. Один з комуністичних головачів, який здавна ворогував з його батьком, як тільки вибухло повстання, силою забрав хлопця до партизанки і вислав на передові позиції. Коли ж хлопець втік назад додому, його забрали знову і, щоб остаточно принизити, приставили оце до кухні.

— Голодранці, партачі! — лютував хлопець. — Вони — „революцію роблять"! Осли! Заманулося їм комунізму! Ох, Боже праведний!

— Чого ти злостишся, Янко? — утихомирював його кухар. — Дай собі спокій!

Але Янко злостився ще більше і розповідав різні епізоди з життя партизанських загонів на фронті з таким дотепним злорадством, що решта куховарів і ми з ними реготали до сліз.

— Витягнули десь гармати з музею, яким уже напевно з 300 літ, і хотять з модерною армією воювати!

— Та не бреши, — сміються словаки, — звідки ти знаєш, що то з музею?

(Продовження буде)

ПОДАРУНКИ ДЛЯ НОВО-ОБРАНОГО ПРЕЗИДЕНТА

Той, хто незабаром оселиться в Білому Домі, найперше вустрінеться з проблемою розміщення подарунків, якими американці за давньою традицією обдаровують новообраного президента. Медовий місяць президента в Білому Домі триває часом місяці, іноді тижні, а іноді тільки дні, але протягом цього періоду президента засипають щирими подарунками, які можуть йому не подобатись, які він не зможе вживати, але які він не може не прийняти.

З усіх президентів чи не найбільш заскочений подарунками був Томас Джеферсон, обраний в 1800 році. Його називали другом народу, і незабаром переконався, що дружба іноді приносить не тільки приємність, але й клопіт. Всі фармери в стейті Масачусет вирішили подарувати новому президентові молоко від усіх корів, видоєне у день виборів, і зробити з нього сир для Білого Дому.

Сир вийшов на славу. Він важив 1600 фунтів. Його урочисто привезли до Вашингтону на велику втіху прихильників сира і Джеферсона. Навіть противники Джеферсона не могли заперечити, що це був найбільший сир в цілому світі.

Президент Ендрю Джексон, обраний в 1829 році, також дістав у подарунок сир, але вже не такий великий. Джексон дістав також кілька бочок вина, багато інших продуктів сільського господарства Америки, а також фастон, піяно і кілька пропозицій руки та серця, присланих дамами, що співчували йому з приводу недавньої смерти його дружини

З недавніх президентів найбільше подарунків дістав без сумніву Франклін Д. Рузвелт. Після кожного його обрання його засипали подарунками. Там не було величезних сирів, натомість він дістав, наприклад, моделі кораблів у пляшках, килими з витканими на них портретами самого Рузвелта, людське волосся з написаними на них привітаннями і до того мікроскоп, щоб можна було прочитати ці привітання, ковбойські капелюхи, списані автографами, безліч скульптур різьби та бронзи, деякі в мініятюрах, а деякі величезного розміру, а також символ демократів — осла. Серед подарунків Рузвелтові було багато різних годинників, картин тощо, і між іншим дуже оригінальний письмовий стіл, орнаментований звериненем до нього. Багато з цих подарунків досі можна бачити в музеї Франкліна Д. Рузвелта в Гайд Парку, Н. Й.

(Common Council)

ВЕЛИКА ЖІНОЧА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

В нас часто чути нарікання на те, що ми маємо одне з накращих у світі народних мистецтв, маємо прегарні народні звичаї і танки, але нас не знають і не хочуть допускати до великих виступів, легковажать нас. А оце трапляється нагода довести, що так не є.

Інтернаціональну виставу в Ню Йорку уряджує кількадесять націй, фреквенція на ній, доходить до соток тисяч осіб. Справу показу віддано в наші власні руки, на нашу власну відповідальність, а не якомусь чужому і необізнаному зі справою імпресаріо. Це має багато добрих сторін, й ми можемо показати те, що вважаємо потрібним і чого хочемо.

Ця американська вистава буде завершена нашим виступом 8 листопада. Не має сумніву, що це викличе зацікавлення до нашого показу, бо він, так сказати б, матиме завдання укоронувати цілу велику імпрезу Американського Жіночого Комітету. Вже цей сам факт, зобов'язує й організаційний комітет українського відділу і усе українське жіноцтво допомогти в приготуванні того нашого виступу, щоб він випав зразково і показав нашу глибоку народню культуру. Щодо нашого українського виставового комітету, то він уже взявся до енергічної підготовки вечору, до збірки і вибору експонатів на виставу.

Це буде не тільки показ „мертвих" річей, але й живих. Виступить Метрополитальний Хор Молоді, а сама ноша не тільки лежатиме на стендах, чи на манекінах, а показуватимуть її на собі в оригіналі наші жінки і дівчата. Це буде живий вечір українського народного мистецтва яке, як вишивка, кераміка різьби, здавна вміщаються великим успіхом серед широких кіл нашого і чужого громадянства.

Причина того, що воно не досить розреклямоване, лежить в характері самого мистецтва, бо це таки справді мистецтво, ручна мозольна робота, а не машиново виконана фабрична мануфактура. Тому наше мистецтво може стати модним тільки серед вибагливіших верств громадянства. Тому добре, — час-до-часу, — якщо трапляється нагода, поставити наше мистецтво побіч інших порівняти їх, та почути про нього гадку авторитетних мистецьких кіл і широкої публіки. Такі покази важні ще й з іншого погляду, а саме, вони вимагають від нас самих більше дбати за чистоту стилю, та виховувати добрий смак серед нашої молоді, яка має зберегти те наше мистецтво для майбутнього.

Як уже оповіщено в пресі, наш Виставовий комітет дістав 2,000 білетів, та право на український вечір. Розпродаж білетів уповноважує нас такий вечір улаштувати.

Ті білети знаходяться в продажу в нюйоркських установах, та крамницях. В Нюарку білети можна купити в Говерлі, Базарі, Самопомочі, та у виділових Союзу Українок Ам. Виставовий комітет, який докладає всіх зусиль, щоб наш вечір вийшов як найбільш імпозантно, має до нашого загалу тільки одно прохання і вимогу, щоб він розібрав ці білети (ціна 75 цт.) до 1 листопада, коли це комітет зобов'язаний за них з американським комітетом розчислитися.

Куплені в час білети, дані до диспозиції нашого комітету, свідчитимуть про те, що наш комітет знаходить повну підтримку українського громадянства.

Олена Гординська

ЛЕВ РЕННАРОВИЧ

відомий український оперовий співак, виступить в неділю, 26 жовтня, в опері Маскані „Кавалєрія рустікана", в ролі Альфія; в авдиторії Troup Junior High School в Ню Гейвен, Конн. Оперу виставляє Експериментальний Театр Конетикат під мистецьким керівницвом маестра Ф. Ріджія.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Надзвичайні збори УСГ

Дня 4 жовтня ц. р. Студентська Громада в Ню Йорку відбула свої Надзвичайні Загальні Збори, скликані Контрольною Комісією УСГ. Причиною до скликання цих Зборів була резигнація О. Шевченка з обов'язків голови Громади, як теж попередня декомплетація Управи, що у висліді робило цілу Громаду майже бездіяльною.

Збори відкрив з рамени Контрольної Комісії інж. І. Гута вітаючи учасників і пропонуючи порядок нарад. Після устелення порядку обрано Президію Зборів в складі: др. Б. Панчик, др. О. Рижій та поворотець з Кореї кол. Скаського.

Після відчитання протоколу останніх Загальних Зборів, присутні 33 члени та гості заслухали звіту Контр. Комісії та доповнень окремих референтів. В звіті, Контр. Ком. висловила незадоволення із діяльности Управи, але беручи до уваги стан в попередніх каденціях подала внесок на уділення абсолюторії уступаючій, на Зборах, Управі Громади. В доповненнях до звіту членами Управи подано до відома, що УСГ брала участь в 5 Конґресі УКК, як правний член, як теж поінформовано про відбуті під час того студентські наради в справі скликання З'їзду українського студентства в Америці.

В дискусії над звітом заторкнено учасниками багато питань, пов'язаних з діяльністю Громади, а також вказано на методи і плян оживлення Громади в найближчих місяцях. Одобрено пропозицію прийняти в члени УСГ присутніх гостей.

Після дискусії уділено більшістю голосів абсолюторію уступленій Управі. На пропозицію окремої Комісії, в склад якої входили: Сквіртнянська, Стойко і Коковський, учасники Зборів обрали нову Управу УСГ в наступному складі:

Голова — О. Мороз; заст. голови — В. Базюк; секретар — Л. Савойка; орг. реф. — Я. Балабан; культ. освіт. — З. Кравець; зовн. зв'язків — Гнатишин; фін. реф. — М. Коковський; член Управи — Романишин; Контр. Комісія: Голова — О. Рижій; І. Гута, М. Ільків — члени. Товариський суд: Голова — Б. Панчук; О. Храплива, Л. Гуцалюк — члени.

На закінчення Зборів слово забрав новообраний голова О. Мороз. Дякуючи за довіря Громади, висловив побажання дружньої співпраці цілого студентського гурту в напрямі наладнання організованого студ. життя в нашій Громаді.

Учасник

Нюарк, Н. Дж.

Відбувся другий „Світоглядовий Вечір" У. Н. С.

Проф. д-р Микола Шлемкевич виголосив у суботу 11-го жовтня ц. р. в Нюарку, Н. Дж., прилюдну доповідь п. н. „Моральна криза" (Розвалений етос). Це був другий доклад з циклю на загальну тему „Загублення української людини". Доповіді відбуваються в рамках „Світоглядових вечорів" Культурно-Освітнього Клюбу „Орлик" (27 Відділ У. Н. С.).

На початку доповідач прозоро та переконливо відповідав на листовні запити (іноді довгі та цінні), що торкалися попередньої лекції. І здається, ці відповіді ще більш наблизили авдиторію до прелегента.

Перша доповідь була присвячена проблемі інтелектуальної непевносто сучасної української людини, її захитаному світоглядові. Тема другої доповіді була — підваження етосу української людини, її життєвих форм. Це виявляється в заломі засад, що нормували відношення людини до людини та в обезціненні ідеалів, що свідомо чи підсвідомо носилися перед уявою людини.

Засадою, що нервувала співжиття, була колись заповідь любити ближнього як самого себе. В наші часи „ближній" конкретна людина, згубився. На перше місце висунулася абстрактна, видумана людина, і їй у жертву приносили та приносять живу, дійсну людину. Одні робили це напр. в ім'я „надлюдини", людини вищої раси, другі в ім'я соціялістичної людини майбутнього. Дійсна, жива людина, нинішня людина стала тільки засобом до „вищої" мети. Так у теорії, — а в практиці це означало знищення моралі й нову війну всіх проти всіх. У 30-х і 40-х роках у деяких українських питаннях промощувався шлях такому імморалізмові, а в українському житті тих десятиріч траплялися прояви такого імморалізму та братовбивчої боротьби. Відповідальність за ці жалюгідні явища паде не тільки на безпосередніх виновників і їхніх інспіраторів, частинно обтяжує вона й цілу суспільність, що не спромоглась на гідну реакцію.

Коли основою суспільства була самопевна, . зв. порядна людина, яку в суспільство, отже в якусь життєву єдність, в'язала людина вищого щабля: людина - діяч із різними ближчими окресленнями, як

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЩО Ж ДАЛІ?

(Закінчення зі стор. 2)

то „благотворний вплив великого російського народу", що має заступити все духове багатство власного життя України як частини культурного світу.

В цих обставинах на Україні можуть готуватися і справді з'являються тисячі українських інженерів різних фахів, агрономів, лікарів і т. д., але там бракує і далі ще більше бракуватиме науковців з усіх ділянок українознавства. Бракує і бракуватиме тих, хто за зміни обставин розгортатиме працю справді українських наукових закладів, хто дасть напрям роботі шкіл, хто складатиме підручники, хто допоможе тисячам і тисячам учителів повести роботу так, щоб вона була справді українською.

З покоління, що провадило наукову роботу в 1923-1933 роках, на Україні лишилися одиниці. Молодші формувалися в обставинах, вкрай неприятливих для повноцінної підготови. Тим то збереження, розгортання й оформлення здобутків вільної української науки могло б мати неоціненні наслідки. Від українського громадянства у вільному світі залежить дати можливості для появи наукових розвідок, конче потрібних університетських курсів, з українознавчих наук насамперед, і — крім цього — створити передумови для формування молодих українських науковців.

Молоді люди, сповнені бажання вчитися й працювати над собою, у нас є. Вони були і є серед студентів Українського Вільного Університету. Їх чимало, що з успіхом студіюють по чужоземних високих школах. Молоді люди живуть часом у неймовірно важких обставинах, сполучаючи працю для заробітку із навчанням, подолуючи до того ж трудноші досконалого опанування чужих мов. А не один із них самотужки веде, крім усього іншого, цінну пропаґандивну роботу серед чужинецького оточення, інформуючи це оточення про Україну, її історію, мову, культурні надбання, сьогоднішню боротьбу за свободу і самостійне державне життя. Ці люди хочуть працювати далі, з них, безперечно, може вийти молоде поповнення для української науки. Кажемо — може, але не певні, чи справді вийде. Бо самого ентузіязму мало. Потрібні сталі форми співпраці розкиданих по світі студентів з українськими науковцями. В багатьох випадках насамперед потрібно створити для них можливість доступу до українознавчих наук.

Вважаємо, що в доборі й початковому готуванні майбутніх кандидатів для наукової праці чималу ролю може відіграти Інститут Заочного Навчання, що розгортає тепер роботу на другому році навчання, починаючи цикл викладів з гуманістичного відділу і підготовляючи виклади з відділу правничо-економічного. Молоді люди, зацікавлені українознавчими предметами, не зважають на труднощі й працюють над лекціями. Іспити студентів першого курсу ІЗН довели, що ця праця не лишається марною. Давши їм матеріяльну допомогу, з них можна було б дібрати ряд найздібніших і готувати далі на вищому рівні. Доцільно було б, на нашу думку, серед українців-студентів чужоземних високих шкіл, особливо гуманістів і правників, поширити заклик студіювати одночасно українознавчі науки в ІЗН. Там це могло б дати цілком реальні наслідки, але, звичайно, за умови, щоб ці студенти діставали підтримку від громадянства. Над цим варто подумати.

Сама собою справа готування молодих наукових кадрів ніколи не розв'яжеться. Люди є, сили є, треба лише підтримки громадянства для всіх тих заходів, з якими зв'язане це готування. Це річ нелегка. Але й завдання надто важливе, щоб до нього лишатися байдужим. Ідеться бо про майбутнє української науки.

Спорт

У. С. Т. „ТРИЗУБ" — ЕКСТЕНШЕН (Трентон) 2:1 (0:0).

Змагуни „Т р и з у б а" на останніх змаганнях зі сильною трентонською командою, зробили своїм численним симпатикам приємну несподіванку. Несподіванка ця лежить не у виграних змаганнях і здобутті двох очок, але у самій грі на високому рівні і гарній кондиції у всіх без винятку змагунів.

На спеціяльне вирізнення заслуговує молоденький воротар Аннюк, який дуже часто з успіхом інтервеніював в небезпечних ситуаціях. Ворота здобули Чижович І. і Копецький, який вміло використав гарну подачу д-ра Павлічки. Видців около 500.

П. Р.

УСК ДАРУЄ ДАНЦЯМ ОДНУ ТОЧКУ

УСК - ДЕНІШ С. К. 1:1 (0:1)

УСК: Цьолко — Шміґель, Павлюк П., (Драпак) — Посмітюх, Сєрант, Підгорецький Р. — Гринішак (Маланчук), Чайківський, Голюка І., Вітюк, Колодій, (Голюка П.).

Факти: Ворота для УСК-у здобув у 79 хв. Маланчук. Наріжняки — 8:4 для УСК-у. Невикористані ситуації: УСК 6, Данці 4. Вільні: до УСК-у 13, до Данців 17. Глядачів 200.

Ню Йорк, 19 жовтня ц. р. — Вже в першій хвилині Колодій виривається і з двох кроків б'є в „штанґу". Наші грають проти вітру, але оборона і поміч не дозволяє данцям мати більше з гри. Оборона данців слаба, але в нашому нападі з футбольної точки зору можна бачити дуже рухливого і пробоєвого Колодія, трохи Вітюка і Голюку І., що сьогодні не мав свій найкращий день. В 14 хв. данці здобувають ворота з наріжняка без вини Цьолка (відбивається м'яч від стовпа). В другій половині наші грають з вітром. Перших п'ятнадцять хв. „мішають" данців так само як вітер порохом, але... в нападі нема кому „запхати". Взагалі напад УСК-у, абстрагуючи від його якости, грає ак як би він був поміччю і мав перед собою ще один напад, який би стріляв за нього ворота. На сьогодні УСК повинен би мати не 6:2 точок, а 8:0! Факт, що УСК не програв ще ані одних змагань свідчить про футбольну солідність Цьолка, Шміґля, Сєранта і Посмітюха та Підгорецького, який в двох останніх змаганнях почав „показувати ріжки" у формі деякої недбалости.

На другу неділю УСК грає проти Варшави А. К. на площі Ред Гук Стедіюм і як показує табеля мусить виграти, щоб держатися „на поверхні".

НЮАРК С. К. юніори — УСК юніори 2:1 (1:1).

УСК юн.: Паливода — Заяць, Мельниченко-Гавриляк, Кисілько, Шмотолоха - Василькевич, Наливайко, Лектей, Шпон, Коваленко (автор воріт). Здається, традиції передаються з покоління в покоління. Це потверджують юніори УСК-у. Колись УСК („старі") грав, а... противник вигравав. Так і з нашоми юніорами. Вони конечно мусять позбутися цієї звички.

Роман Лисняк.

• РОЗШУКИ •

Пошукую брата Михайла КОЗАКА зі с. Мистичі, пов. Мостиська. Хто про нього знає або він сам, прошу писати: Iwan Kozak, 835 N. 6th St. Phila. 23, Pa.

„ПІДПЕЧАРИ" прошу Вас відгукніться на адресу Д-р Петро Хрептовський, 70 Romeyn Ave., Amsterdam, N. Y.

Пошукую краянів п. Чайковську, з дому Шийка, донька Івана, з Мостів Великих, Жовква. Недавно мешкали в Ню Йорку. Хто про них знає, або самі, прошу зголоситтись до Peter Ciupa, 68 N. 3rd St., Brooklyn, N. Y.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Закінчення зі стор. 3)

напр. громадський, суспільний, політичний і т. п. Ще вищий щабель окреслювався словами „талант", „герой", або в чисто духовій площині „геній".

Здорове суспільство трималося рівновагою численної пересічі порядних людей із одного й винятковими талантами з другого боку.

В наші часи, особливо в недавній таборовій дійсності, рівновага з а х и т а лася. Порядна людина, бита всіми, зубожіла й упокорена, втратила самопевність. Зате появилися цілі організації геніїв. Усе це означало повну девалюацію їх, обезцінення колись шанованих слів, колись респектованих ідеалів. Отак із захитаними моральними засадами й обезціненими ідеалами знайшлося европейське українське суспільство в умовинах нового світу. Тут воно знайшло українську порядну людину — в достатку й самопевності. Тож — не маючи своїх цінних і утверджених ж и т т є в и х форм, — те суспільство пришельців незвичайно скоро переймає стиль місцевої української багатої порядної людини й асимілюється. Грозить нова втрата рівноваги: матимемо тільки базу достатніх зарібників без творців, без духа.

Інтелектуальний і реторичний рівень доповіді прямо гіпнотизував слухачів, що цим разом по береги виповнили залю.

Ч е р г о в и й доклад д-ра Шлемкевича п. н. „Заблукана творчість" (Ерос на службі) відбудеться в суботу 8-го листопада ц. р. теж у домівці б. Вояків Українців, 9 Белмонт Евню, Нюарк, Н. Дж. Початок о год. 6 пополудні.

Союзовець.

Рачестер, Н. Й.

Із хрестин на допомогу сиротам.

З нагоди хрещення свойого сина, Василька, Петро і Стефанія Патрій (з Галишаків) запросили своїх близьких на вечеру і товариську забаву. Користаючи з нагоди, підписаний попросив присутніх зложити дар для тих залишенців, що осталися на вигнанню в Европі.

Дар зложили: Петро і Стефанія Патрій $11; по $2: Н. Н., П. Біжок; і М. Довголуцький; І. Лялюк $1.50; по $1: С. Фрончук, А. Качала, Р. Пристай, Розе і Френк Бравн, Мері і Ірні Шрімпф, п. Г. Морріс, п-ні Г. Морріс, Пеммі Мері Вагнер. — Разом зібрано $26, які пеерслано до ЗУАДК-у, з призначенням на сироти в Европі.

Р. Пристай.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Є. Коновальця, від. 238, відбудуться в неділю, 26. жовтня, зараз по Службі Божій, в галі укр. прав. церкви, 136 Arlington St. На ці збори повинні явитись масово всі члени, бо є дуже важні справи до вияснення і до вирішення, як, наприклад, справа виборів Президента. Рівнож буде звіт зі свята відділу. Хто ще не є в Союзі, повинен негайно вписатись, бо Союз це наша рідна установа, якої кожний українець повинен бути членом. Незабудьте про обов'язок зложити $1 на Приют Старців. — П. Мороз, предс.; П. Попович, кас.; М. Давискиба, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. Св. Юрія, від. 380 повідомляє, що місячні збори членів відбудуться в суботу, 25. жовтня на галі церковній, 24 E. 25th St., о год. 7. ввечорі. Управа прохає всіх членів прибути на ці збори. — В. Мартинів, предс.; М. Кормелюк, секр.

ВІСТІ З ТОРОНТА

МУЗИЧНА ШКОЛА

В рямцях Рідної Школи при церкві св. Миколая в Торонті 770 Квін стр. В., до речі найкращої та найбільшої такої школи в цім місті, відкрито в половині цього місяця першу українську музичну школу в онтерійській столиці. Школа має назву Музичного Інституту ім. Лисенка й наука в ній відбувається двічі в тижні. Викладачами та вчителями школи стали відомі наші фахівці: проф. Іван Ковалів веде клясу скрипки і теоретичні предмети, проф. Галина Голинська клясу співу, проф. Ярослава Залуцька клясу фортеп'яну й проф. О л е н к а Гердан-Заклинська клясу ритміки і танку. До школи вписалося більш пів сотні учнів і навчання вже почалося. Громадянство привітало нову школу з найбільшим вдоволенням.

МИСТЦІ РОЗМАЛЬОВУЮТЬ КАТЕДРУ св. ВОЛОДИМИРА

Після кількамісячної підготови та переговорів, відомі українські мистці Михайло Дмитренко та Іван Кубарський розпочали основне розмальовування православної Катедри св. Володимира Вел. в Торонті, одної з найбільш репрезентативних українських будівель цього міста, яка лежить при „українській" вул. Бетарст. Проєкт цього розмальовування, виготовлений згаданими мистцями до спілки з графіком Вол. Балясом і мистцем Юрієм Кодаком, був готовий уже минулого року, дістав повне одобрення Православної Громади в Торонті і притягав до себе увагу всіх відвідувачів Ювілейної Виставки з нагоди 60-ліття українців в Канаді, що відбувалася в рямках ювілейних обходів в тому місті. Для розпису стін використали Михайло Дмитренко та Іван Кубарський найкращі традиції та зразки нашого церковного малярства, перетопивши їх власною мистецькою інтуїцією і знанням у справді надзвичайну цілість. Згодом, Вол. Баляс зогляду на постійну важку працю і Юрій Кодак з огляду на віддаль від виконування проєкту відпали і реалізації його піднялися оба згадані мистці, зрештою широко відомі українському культурному загалові ще зперед війни та із своєї праці в столиці України. Перші малярські роботи уже почато і Катедра св. Володимира стане і внутрі такою ж величавою, та репрезентативною, як і зовні. Як в останній хвилині довідуємось, мистець Вол. Баляс прийняв запрошення до праці, зокрема при виготовлюванні прегарного іконостасу для церкви й у зв'язку з тим покинув на деякий час свою дотеперішню роботу. Припрестольна частина, головна стіна церкви та іконостас мають бути готові до Різдва, кошти розмальовання обраховані на кількадесять тисяч долярів.

З'ЇЗД СОЮЗУ УКАЇНСЬКИХ САМОСТІЙНИКІВ ОНТЕРІЯ

Торонтський Союз Українських Самостійників, організації, що гуртує здебільшого українців-громадян Канади православного обряду, заповів афішами та оголошеннями на дні 11, 12 і 13 жовтня ц. р. З'їзд СУС з цілого Онтерія. Програма з'їзду охоплює чимало важливих справ, засадничі реферати й дискусію після них, врешті схвалення відповідних резолюцій. СУС входить в склад Комітету Українців Канади і його наради напевне матимуть свій вплив і на цю загально-канадійську українську організацію.

А. Курдидик

ТАРЗАН, ч. 2939. Довірливе зближення.

„Тарзан не потребує жадного дратувача, щоб освоїти Тантора", сказав холодно малпочоловік.

„Не турбуйся, Люкаже!", він кликав. „Тантор не пошкодить мені".

„На богів Кору!", ричав з незадоволеною пошаною Рутанґ, „людина не боїться, хоч вона йде на смерть. Чорний Малюк — це вбивник!"